

2024/2079(INI)

11.12.2024

ONTWERPVERSLAG

over het mededingingsbeleid – jaarverslag 2024
(2024/2079(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Lara Wolters

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	8
BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN	9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het mededingingsbeleid – jaarverslag 2024 (2024/2079(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 101 tot en met 109,
- gezien de publicatie van Ursula von der Leyen van 18 juli 2024 getiteld “De keuze van Europa – Politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie 2024-2029”,
- gezien het verslag van Mario Draghi van september 2024 getiteld “The future of European competitiveness” (De toekomst van het Europese concurrentievermogen),
- gezien het verslag van Enrico Letta van april 2024 getiteld “Much more than a market” (Veel meer dan een markt),
- gezien Speciaal verslag 21/2024 van de Europese Rekenkamer getiteld “Snelle reactie, maar tekortkomingen in de monitoring door de Commissie en inconsistenties in het kader ter ondersteuning van de doelstellingen van het EU-industriebeleid”,
- gezien Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad van 20 januari 2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen (de “EG-concentratieverordening”)¹,
- gezien de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 22 september 2022 in zaak C-611/22 P (Illumina/Commissie)², van 10 september 2024 in zaak C-465/20 P (Europese Commissie/Ierland en Apple Sales International)³ en van 10 september 2024 in zaak C-48/22 P (Google en Alphabet/Commissie)⁴,
- gezien het verslag van de Commissie van 2024 getiteld “Protecting competition in a changing world – Evidence on the evolution of competition in the EU during the last 25 years” (Beschermen van de mededinging in een veranderende wereld – Bewijs van de evolutie van mededinging in de EU gedurende de afgelopen 25 jaar),
- gezien het verslag “CRA Market Share Report: 2023 edition” (Verslag over het marktaandeel van kredietbeoordelaars, editie 2023) dat door de Europese Autoriteit voor effecten en markten is uitgebracht,
- gezien artikel 55 van zijn Reglement,

¹ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj>.

² [Hogere voorziening ingesteld op 22 september 2022 door Illumina, Inc. tegen het arrest van het Gerecht van 13 juli 2022 in zaak T-227/21, Illumina/Commissie \(PB C 432 van 14.11.2022, blz. 13\)](#).

³ Arrest van het Gerecht van 10 september 2024, Europese Commissie/Ierland en Apple Sales International, 62020CJ0465, ECLI:EU:C:2024:724.

⁴ Arrest van het Hof van Justitie van 10 september 2024, Google LLC en Alphabet Inc./Europese Commissie, 62022CJ0048, ECLI:EU:C:2024:726.

- gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A10–0000/2024),
- A. overwegende dat de uitdagende geopolitieke situatie een nieuwe aanpak vereist van het Europese concurrentievermogen;
- B. overwegende dat een correcte toepassing van het kader voor het mededingingsbeleid van de EU voor lagere prijzen en hogere kwaliteit zorgt, de innovatie versnelt en de economie veerkrachtiger maakt;

Algemene overwegingen

1. is van mening dat het mededingingsbeleid van de EU bescherming biedt tegen concentraties en accumulatie van marktmacht, en wijst nogmaals op de rol van dat beleid bij de bescherming van consumenten;
2. herhaalt dat het mededingingsbeleid moet bijdragen aan alle beleidsstrategieën van de EU, met name op het gebied van milieu en digitalisering; is ingenomen met de toezegging van de Commissie om de Clean Industrial Deal vergezeld te doen gaan van een nieuw kader voor staatssteun;
3. benadrukt dat de invloed en het belang van de interne markt van de EU op wereldschaal niet alleen voortvloeien uit haar interne en externe concurrentievermogen, maar ook uit haar vermogen om gemeenschappelijke sociale en milieunormen vast te stellen;

Een concurrerende Unie

4. steunt de toezegging van de Commissie om te investeren in duurzaam concurrentievermogen; juicht het toe dat Mario Draghi de nadruk legt op innovatie, investeringen, marktintegratie, decarbonisatie en veerkracht, en dat Enrico Letta integratie, autonomie en solidariteit centraal stelt; moedigt maatregelen die innovatie en duurzame en inclusieve groei bevorderen aan;
5. benadrukt dat het Europese concurrentievermogen via het industriebeleid moet worden versterkt; merkt op dat dit niet mag leiden tot marktdominantie of misbruik van een dominante marktpositie, en waarschuwt ervoor om marktintegratie door middel van fusies toe te staan;
6. neemt kennis van het verslag van de Commissie waarin wordt bevestigd dat marktconcentratie de afgelopen 25 jaar is toegenomen en dat winstmarges en winsten zijn gestegen, terwijl de industrie aan dynamiek heeft ingeboet, ondanks de actieve handhaving van het mededingingsrecht;
7. wijst erop dat staatssteun steeds meer wordt gebruikt voor het ondersteunen van de doelstellingen van het industriebeleid; merkt op dat de lidstaten een verschillende begrotingscapaciteit hebben, en waarschuwt voor het ontstaan van een ongelijk speelveld als gevolg van gefragmenteerde staatssteun; verzoekt de Commissie deze effecten in de gaten te houden; verzoekt de Commissie en de lidstaten zich te hoeden voor een subsidiewedloop; komt tot de slotsom dat tijdelijke kaders voor staatssteun verdere versnippering niet hebben kunnen voorkomen; dringt aan op strenger toezicht

op de aanmelding van staatssteun en een betere verslaglegging over en meer transparantie ten aanzien van staatssteun, in overeenstemming met de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer;

8. neemt kennis van de raming van Mario Draghi dat er, om het concurrentievermogen van de EU te beschermen, nog eens 800 miljard EUR per jaar nodig is; onderstreept het belang van overheidsinvesteringen in dit verband; acht de invoering van een permanente EU-investeringscapaciteit van vitaal belang;

Handhavingsprioriteiten

9. is ingenomen met het voorstel van Mario Draghi voor een “nieuw mededingingsinstrument” als een flexibel marktonderzoeksinstrument waarmee structurele mededingingsproblemen worden aangepakt door het wegnemen van toetredingsdrempels voor concurrenten met als doel het concurrentievermogen te vergroten, innovatie te stimuleren en kwetsbare consumenten te beschermen;
10. herinnert eraan dat de Commissie krachtens het Verdrag bevoegd is om uitbuitingsmisbruik aan te pakken; denkt dat er rechtstreeks kan worden bijgedragen aan de aanpak van prijsstijgingen als gevolg van winstgedreven inflatie of graaiflatie door voorrang te verlenen aan het bestrijden van uitbuitingsmisbruik van consumenten; betreurt dat de Commissie gevallen van uitbuiting zelden behandelt, en roept ertoe op de desbetreffende richtsnoeren te actualiseren en daarbij rekening te houden met de kwetsbaarheid van de consument;
11. erkent dat er een rechtsgrondslag is voor structurele maatregelen tegen misbruik van marktdominantie; betreurt de terughoudendheid van de Commissie om marktdominantie door middel van structurele maatregelen aan te pakken; pleit er nogmaals voor dat er beter gebruik wordt gemaakt van structurele maatregelen en dat er niet bij voorrang wordt ingezet op gedragscorrigerende maatregelen;
12. juicht het toe dat de nieuwe Commissie huisvesting als een prioriteit beschouwt; verzoekt de Commissie na te gaan hoe de mededingingsbeginselen van de EU het aanbod van diensten van algemeen economisch belang (SGEI's) beïnvloeden; dringt aan op een dusdanige herziening van de SGEI's dat de vrijstelling voor betaalbare huisvesting wordt uitgebreid tot huishoudens met een middeninkomen; verzoekt de Commissie de positie van diensten van algemeen economisch belang te beoordelen;

Fusies en antitrust

13. neemt met bezorgdheid kennis van de interpretatie door het Gerecht van artikel 22 van de EG-concentratieverordening in zaak C-611/22 P (Illumina/Commissie), waarmee een streep wordt gezet door de aanpak van de Commissie om verwijzingen van niet-aanmeldingsplichtige overeenkomsten te aanvaarden; erkent dat de EG-concentratieverordening de Commissie onvoldoende instrumenten biedt om “killer acquisitions” aan te pakken; is er stellig van overtuigd dat de gevolgen van fusiebesluiten op de interne markt het rechtvaardigen dat er een rechtsgrondslag voor de interne markt in de EG-concentratieverordening wordt toegevoegd, zodat de medewetgevers er volledig bij worden betrokken, net zoals bij de digitale marktenverordening; roept de Commissie op de lidstaten die de betreffende

bevoegdheid hebben of zich daarop kunnen beroepen, ertoe te bewegen potentiële “killer acquisitions” te herzien in het licht van hun nationale wetgeving inzake de controle op fusies, en dergelijke overeenkomsten naar de Commissie te blijven verwijzen overeenkomstig artikel 22 van de EG-concentratieverordening;

14. is ingenomen met het voorstel van Mario Draghi voor een “innovatiebescherming”; dringt er voorts op aan dat bij het onderzoek naar de gevolgen van een fusie op de interne markt rekening wordt gehouden met aangelegenheden van algemeen belang, zoals klimaatbescherming, duurzaamheid en de gevolgen voor werknemers;
15. dringt erop aan dat de kaders voor de beoordeling van fusies worden geactualiseerd om rekening te houden met de realiteit van de digitale economie, waar marktmacht zich kan manifesteren op een manier die verder gaat dan het traditionele marktaandeel; steunt de ontwikkeling van nieuwe methoden voor het analyseren van datagedreven dominantie en netwerkeffecten;
16. verzoekt de Commissie iets te doen aan de extreem lange van antitrustonderzoeken waardoor bedrijven kunnen blijven profiteren van hun concurrentieverstorende praktijken;

Sectoraal beleid

17. is ingenomen met de twee recente baanbrekende zaken die bevestigen dat de Commissie gelijk had met haar bewering dat de Ierse belastingovereenkomst met Apple en Google een concurrentieverstorende praktijk vormt;
18. wijst op de zorgwekkende marktconcentraties op verschillende digitale markten, zoals die van de sociale media, zoekmachines, artificiële intelligentie, clouddiensten en onlinereclame; wijst op de werkelijke en potentiële negatieve gevolgen daarvan voor het Europese concurrentievermogen, de gegevensbescherming, de samenleving en de democratie; dringt er bij de Commissie op aan zich te buigen over vraagstukken die specifiek betrekking hebben op de technologiemarkt, waaronder infrastructurele macht, verticale concentratie en hefboomwerking op digitale markten;
19. pleit voor krachtige handhaving van alle mededingingsregels, met inbegrip van de verordening buitenlandse subsidies en de digitale marktenverordening, zodat poortwachterpraktijken worden aangepakt en betwistbare markten en eerlijke concurrentie worden bevorderd;
20. neemt met bezorgdheid kennis van de versnippering op tal van consumentenmarkten, waaronder die van financiële diensten, telecommunicatie en energie voor huishoudens, en dringt aan op een snellere en betere marktintegratie wanneer dit voordelen oplevert voor de consument;
21. neemt met bezorgdheid kennis van de hoge mate van marktconcentratie in de Europese financiële sector en van de nog altijd te grote afhankelijkheid van dienstverleners van buiten de EU;

Betrokkenheid van het Parlement

22. benadrukt dat het Parlement voldoende moet worden betrokken bij de vormgeving van het mededingingsbeleid; verzoekt de Commissie onderhandelingen te starten over een interinstitutioneel akkoord over het mededingingsbeleid;

o

o o

23. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

Overeenkomstig artikel 56, lid 2, van het Reglement zal de toelichting worden opgenomen als de stemming aanstaande is.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het ontwerpverslag input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
Autoriteit Consumenten en Markt
Universiteit van Amsterdam
Forvis Mazars
Aedes
EDPIA
BEUC

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.